

Inspiráció és ihlet a tehetséggondozásban

Érdeklődés

Érdeklődés

Érdeklődés

Kulcsfontosságú megfigyelési pontok

Működési módok

Működési módok

A projektek "esszenciája"

- egyetemes, sokszínűség, lelki elköteleződés és motiváció
- rugalmas formák, igazi hűségesség
- a kölcsönös, kölcsönös munka az együtt létezés
- a kölcsönös

Inspiráció és ihlet a tehetséggondozásban

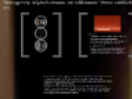

Dr. Kőrösi Zsuzsanna
Tehetségfejlesztési és Innovációs Osztály
Magyar Tudományos Akadémia MTA

Ismerkedés a témával

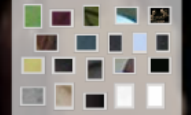
Az inspiráció és az ihlet fogalmait sokan keverik össze, de valójában két különböző jelenségről van szó. Az inspiráció egy külső hatás eredménye, míg az ihlet egy belső érzés, amely arra ösztönöz, hogy valami újat találjunk ki.

Ismerkedés a témával

Ismerkedés a témával

Az inspiráció és az ihlet fogalmait sokan keverik össze, de valójában két különböző jelenségről van szó. Az inspiráció egy külső hatás eredménye, míg az ihlet egy belső érzés, amely arra ösztönöz, hogy valami újat találjunk ki.

- ### A projektek "esszenciája"
- nyitottság, önkéntesség, belső elköteleződés és motiváció
  - inspiratív témák, igényes háttéranyagok
  - a vállalkások, feladatok alapja az egyén saját döntése, választása
  - partneri együttműködés, a tanár (mentor) formális/tekinthető helyzetű szakértő és facilitátor szerepben
  - komplex feladatok, a kölcsönös érdeklődési területen integráció
  - a visszajelzések, reflexiók, építő viták elősegítésére: összehangolás és elmélyülés

„A gyermekek akkor a legkomolyabbak, amikor játszanak. Önjánkr tanulsz, hogy mi az élet?”
Michel Buton'

„Hálok és felelek,
Lélek és emlékezem,
Tezek és émek” - Konfuciusz'

Iuli Kataik vagyok, 1972-ben születtem Miskolcon. 1995-ben végzettem a Kissuth Lajos Tudományegyetem pszichológus szakán. Pályafutásomat a Fővárosi Pályaválasztási Tanácsadó Irtásközpontban kezdtem. 1998-tól dolgoztam a Kibárányai Fejlesztő Tanácsadó Alkalmazkodásban, (szóvá- és írásképzés) szakosztályban. Ennek keretében 1999 és 2003 között a szociális és a szociálpszichológus szakosított tanácsadóként működtem, ekkor az iskolákhoz kapcsolódóan az előadásom-gazdálkodás területén is. 2002-ben az ELTE-n szakkapcsolatot szereztem a pedagógiai pszichológia területén, iskolapszichológus szakképzésben. Később Önkéntes Életem Fejlesztés és Három köldögyemmel.

Munkám során széles spektrumú szülőket látogok, személyiségfejlesztési csoportokat és egyéni gondolat- és élmény-utazásokat. Hisztériás korban a gyermekek és szüleik körében. Művészeti repertoáromhoz tartoznak többek között a Varázslatok, Tanácsadók, élmény- és órámpedagógiai játékok. A színpadhoz legközelebb jó teret nyitok egyéni a tehetség-azonosítás és tehetségfejlesztés, melynek során kapcsolatok épülnek ki, kreatív tevékenységek és csapatmunka-játékok alkalmazásával segítem a gyermekek személyiségének és alkotó tevékenységének kibontakozását.

Gyakorlat: "Egy fontos ember az életben"

Kérlek, emlékezz vissza gyermek- vagy fiatalokodból egy olyan személyre az életedben, aki bízott benned, bátorított és segítette, hogy sikeres legyél valamilyen területen.

Ki volt ő? Hogyan csinálta, mit tett, ami számodra segítséget, támogatást jelentett? Milyen érzéseket keltett benned, magaddal és a benned rejlő lehetőségekkel kapcsolatban?

Most keress a jelenlévők közül egy párt, lehetőleg olyat, akivel nem vagytok közel ismeretségben. Meséljétek el egymásnak a fenti emlékeiteket, gondolatokat! (3-3 percben)

Szemlélet és elméleti háttér

"Van egy hely, túl Jón és rosszsn. Ott találkozunk." (Rómi, szűfi költő, XIII. sz.)

Feladatunkban az emberiség minden tagja egyaránt részt vesz, amelyben lehetőségek vannak arra, hogy mindenki számára egyenlő esélyt biztosítsunk. Ezért fontos, hogy mindenki számára egyenlő esélyt biztosítsunk, és mindenki számára egyenlő esélyt biztosítsunk. Mindenki számára egyenlő esélyt biztosítsunk, és mindenki számára egyenlő esélyt biztosítsunk.

„A gyermekek akkor a legkomolyabbak, amikor játszanak. Olyankor tanulják, hogy mi az élet.”/
Michel Buton/

„Hallok és felejtek,
Látok és emlékszem,
Teszek és értek.” /Konfuciusz/

Juza Katalin vagyok, 1972-ben születtem Miskolcon. 1995-ben végeztem a Kossuth Lajos Tudományegyetem pszichológia szakán. Pályafutásomat a Fővárosi Pályaválasztási Tanácsadó Intézetben kezdtem. 1998-tól dolgoztam a Kőbányai Nevelési Tanácsadó alkalmazásában, óvoda- és iskolapszichológusként. Ennek keretében 1999 és 2003 között a Szent László Gimnázium iskolapszichológusa voltam, ehhez az időszakhoz kapcsolódnak az előadásom gerincét alkotó projektek is. 2002-ben az ELTE-n szakképesítést szereztem a pedagógiai pszichológia területén, iskolapszichológia szakirányban. Kispest-Óvárosban élünk férjemmel és három kislányommal.

Munkám során széles spektrumú szolgáltatást nyújtok, személyiségfejlesztő csoportokat és egyéni gondozást is végzek óvodás-, kisiskolás korú gyermekek és serdülők körében. Módszertani repertoáromhoz tartozik többek között a Varázsjáték, fantáziajátékok, élmény- és drámapedagógiai játékok. A szívemhez legközelebb álló területek egyike a tehetség-azonosítás és tehetséggondozás, melynek során kiscsoportos drámajátékok, kreatív tevékenységek és csapatépítő játékok alkalmazásával segítem a gyermekek személyiségének és alkotó fantáziájának kibontakozását.

Gyakorlat: "Egy fontos ember az életemben"

Kérlek, emlékezz vissza gyermek- vagy fiatalkorodból egy olyan személyre az életedben, aki bízott benned, bátorított és segített, hogy sikeres legyél valamiben.

Ki volt ő? Hogyan csinálta, mit tett, ami számodra segítséget, támogatást jelentett? Milyen érzéseket keltett benned, magaddal és a benned rejlő lehetőségekkel kapcsolatban?

Most keress a jelenlévők közül egy párt, lehetőleg olyat, akivel nem vagytok közeli ismeretségben. Meséljétek el egymásnak a fenti emlékeiteket, gondolatokat! (3-3 percben)

Szemlélet és elméleti háttér

"Van egy hely, túl jón és rosszon. Ott találkozunk." (Rúmi, szúfi költő, XIII. SZ.)

Előadásomban a tehetséggondozás olyan formájáról lesz szó, amelyben felnőtt és gyermek, tanár és diák közösen képesek megélni a flow állapotát.

Izgalmasnak, inspiratívnak élik meg mind a közös alkotó tevékenységet, mind a kapcsolatot, egymás személyiségét.

Mindketten képesek Szabad Gyermekei én-állapotukban találkozni, bár a facilitátor, mentor (mintegy észrevétlenül) teljes személyiségével, mindhárom én-állapotával jelen van, hogy átlássa a folyamatot, kezelje az erőforrásokat, biztonságos és stabil kereteket nyújtson.

Szülői én-állapot

Szülői én-állapot

Szülői én-állapot

- értékek, elvek, ítéletek
- készen kapott útmutató az élethez

Felnőtt én-állapot

- Itt és most helyzet
- erőforrások és lehetőségek feltérképezése, logikai elemzés és döntések

Gyermeki én-állapot

Gyermeki én-állapot

Gyermeki én-állapot

- gyermekkori élményanyag megelevenedése
- megélt érzelmek és reakciómódok

Szülői én-állapot

Gondoskodó Szülő

Irányító-szabályozó Szülő

- értékek, elvek, ítéletek
- készen kapott útmutató az élethez

Gondoskodó Szülő

Irányító-szabályozó Szülő

Felnőtt én-állapot

- itt és most helyzet
- erőforrások és lehetőségek
feltérképezése, logikai elemzés és döntések

Gyermeki én-állapot

Alkalmazkodó Gyermeki

Szabad Gyermeki

Lázadó Gyermeki

- gyermekkori élményanyag megelevenedése
- megélt érzelmek és reakciómódok

Alkalmazkodó Gyermeki

Lázadó Gyermeki

Szabad Gyermeki

Szülői én-állapot

Szülői én-állapot

Szülői én-állapot

- értékek, elvek, ítéletek
- készen kapott útmutató az élethez

Felnőtt én-állapot

- Itt és most helyzet
- erőforrások és lehetőségek feltérképezése, logikai elemzés és döntések

Gyermeki én-állapot

Gyermeki én-állapot

Gyermeki én-állapot

- gyermekkori élményanyag megelevenedése
- megélt érzelmek és reakciómódok

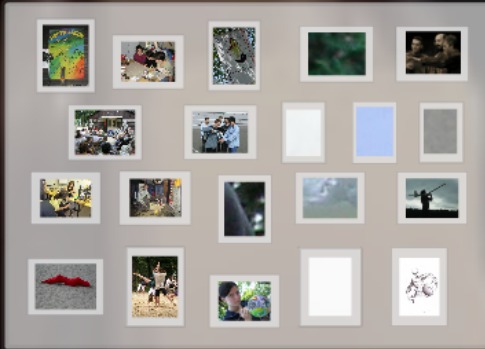

A flow (áramlat-élmény)

Jellemzői:

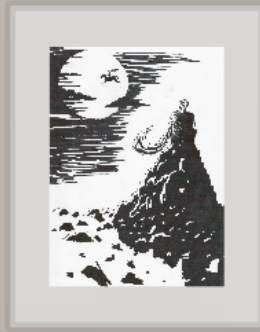
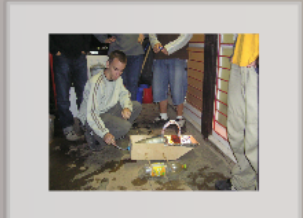
- autotelikus élmény (önmagában élvezetes, belsőleg motivált tevékenység)
- a kihívás összhangban áll a képességekkel
- világos célok, egyértelmű, azonnali visszajelzések
- teljes koncentráció, belefeledkezés (nem érzékeli az idő múlását, a fáradtságot, minden mással megszűnik a kapcsolata)

Előadásomban a tehetséggondozás olyan formájáról lesz szó, amelyben felnőtt és gyermek, tanár és diák közösen képesek megélni a flow állapotát. Izgalmasnak, inspiratívnak élik meg mind a közös alkotó tevékenységet, mind a kapcsolatot, egymás személyiségét. Mindketten képesek Szabad Gyermeki én-állapotukban találkozni, bár a facilitátor, mentor (mintegy észrevétlenül) teljes személyiségével, mindhárom én-állapotával jelen van, hogy átlássa a folyamatot, kezelje az erőforrásokat, biztonságos és stabil kereteket nyújtson.

A projektek "esszenciája"

- nyitottság, önkéntesség, belső elköteleződés és motiváció
- inspiratív témák, igényes háttéranyagok
- a vállalások, feladatok alapja az egyén saját döntése, választása
- partneri együttműködés, a tanár (mentor) formális tekintély helyett szakértő és facilitátor szerepben
- komplex feladatok, a különböző érdeklődési területek integrációja
- a visszajelzések, reflexiók, építő viták elősegítése; összehangolódás és elmélyülés

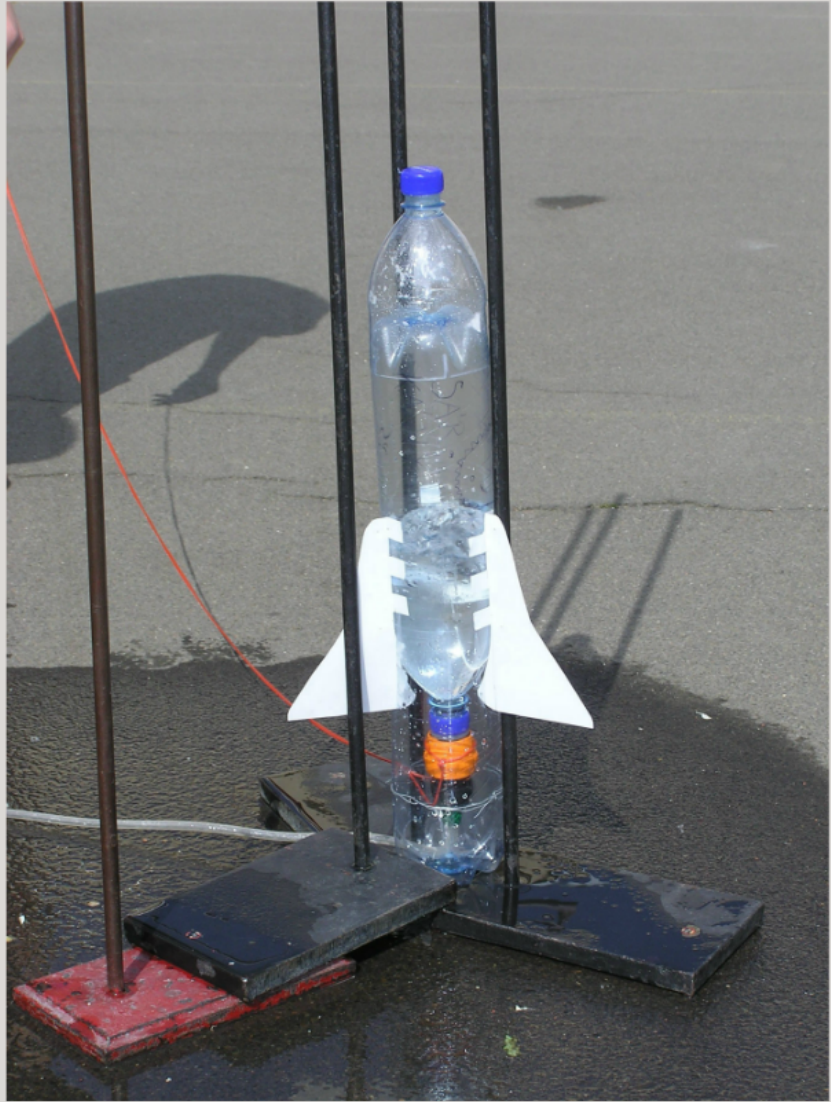

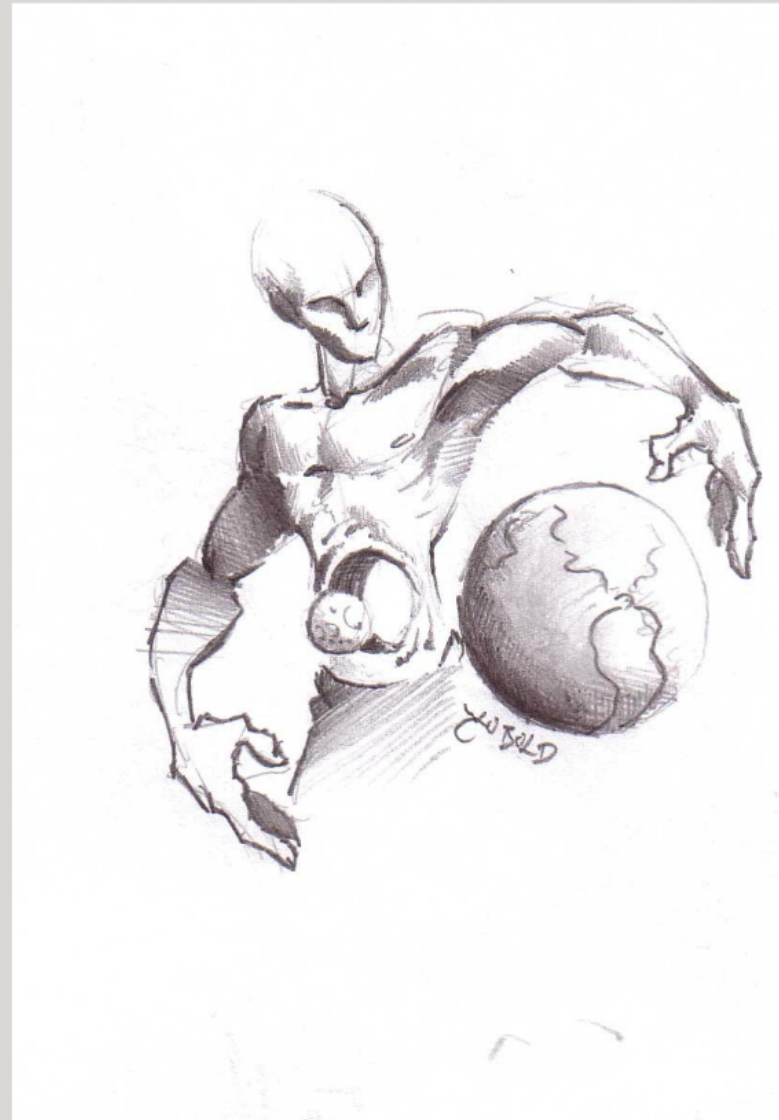

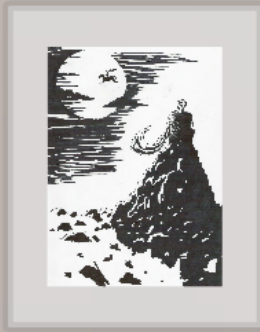
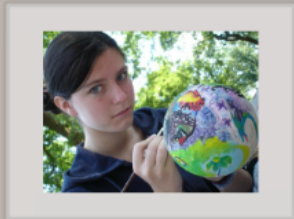
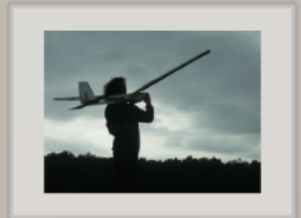
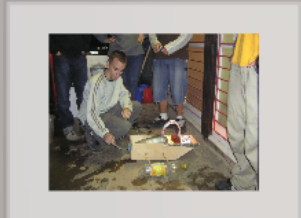

A projektek "esszenciája"

- nyitottság, önkéntesség, belső elköteleződés és motiváció
- inspiratív témák, igényes háttéranyagok
- a vállalások, feladatok alapja az egyén saját döntése, választása
- partneri együttműködés, a tanár (mentor) formális tekintély helyett szakértő és facilitátor szerepben
- komplex feladatok, a különböző érdeklődési területek integrációja
- a visszajelzések, reflexiók, építő viták elősegítése; összehangolódás és elmélyülés

Konfliktushelyzetek a tehetségdöntési folyamatban

Szembéli konfliktusok (személyes konfliktusok)

- rivalizáció, versengés
- a vezetővel való konfliktusok
- azonos szintű kollégákkal szembeni konfliktusok

Kulturális konfliktusok

- különböző kultúrák közötti konfliktusok
- kulturális megkülönböztetés
- a különböző kultúrák közötti konfliktusok
- a különböző kultúrák közötti konfliktusok

Szimbolikus konfliktusok (szimbolikus konfliktusok)

- a vezetővel szembeni konfliktusok
- azonos szintű kollégákkal szembeni konfliktusok
- a különböző kultúrák közötti konfliktusok

Módszertani ötletbörze

GYÚJTSÜNK! Képeket, könyveket, játékokat, rongyokat, kavicsokat, apró tárgyakat, verseket, meséket... ÖTLETEKET!

Eszközök, játékok

- érdeklődés feltérképezése
- koncentrációs játékok
- feszültségoldó játékok
- intimitást, bizalmat építő játékok
- konfliktuskezelés, csapatépítés
- kreativitás, fantázia

Forrásanyagok, ajánlott irodalom

- Ian Stewart, Vonn Jónasz, A TA - MA (Griffi Kiadó)
- Csokszentmihály Mihály: Flow - Az áramlat (A tökéletes, élmény pszichológiája) (Osiris Kiadó Zrt. 2010)
- Csokszentmihály Mihály: Kreativitás (A flow és a fejlődés útja a tanárhivatás pszichológiájánál) (Akadémiai Kiadó Zrt. 2009)
- Csokszentmihály Mihály: Tehetséges gyerekek (Flow és iskolák) (Nyílt Könyvtár, 2010)
- Dr. Marshall B. Rosenberg: A szívök ablakai vagy falai (Hőszaki Egyesület) (Aggkormány, 2011)
- Kibédi Andrea - Sövényházy Edit: Élménypedagógia (Bibó Kiadó, 2009)
- Megjegyzések: Sorozat: Képzés ötletbörze adása (Csokszentmihály Mihály) (Hemiszféra Kiadó)
  - Mozgás a képeket szemlélve
  - A képekkel szemlélve
  - Egy élménykép
  - A szív öntése
  - Örmagunkban, elhelyezve
- Tarsika György, szerkesztő
- Bullock-Bukó, Meseterápia (Mesék a gyógyulásban és a mindennapokban) (Magvető, 2010)

Konfliktushelyzetek a tehetséggondozási folyamatban

Csoporton belüli konfliktusok (diák-diák konfliktusok)

- rivalizáció, versengés
- visszajelzések megtanulása
- csoporton belüli viszonyok, személyes érintettségek
- fáradási jelenségek

Csoporton belüli konfliktusok (mentor-diák konfliktusok)

- vezetői stílus, a facilitátor szerep és a hagyományos tanár-diák szerepek ütközése
- visszajelzések
- motivációs konfliktusok
- félreértelmességek (a bizalom, nyílt kommunikáció hiányából fakadó konfliktusok)

Konfliktusok a környezettel

- értékek és normák konfliktusa
- rivalizáció, érdeklentétek
- aránytévesztések, határátlépések (a flow élmény szubjektív és addiktív hatása)
- csoport-identitás versus környezet ("elitklub effektus")

Csoporton belüli konfliktusok (diák-diák konfliktusok)

- rivalizáció, versengés
- visszajelzések megtanulása
- csoporton belüli viszonyok, személyes érintettségek
- fáradási jelenségek

Csoporton belüli konfliktusok (mentor-diák konfliktusok)

- vezetői stílus, a facilitátor szerep és a hagyományos tanár-diák szerepek ütközése
- visszajelzések
- motivációs konfliktusok
- félreértelmezések (a bizalom, nyílt kommunikáció hiányából fakadó konfliktusok)

Konfliktusok a környezettel

- értékek és normák konfliktusa
- rivalizáció, érdekellentétek
- aránytévesztések,
határátlépések (a flow élmény
szubjektív és addiktív hatása)
- csoport-identitás versus
környezet ("elitklub effektus")

Módszertani ötletbörze

GYŰJTSÜNK! Képeket, könyveket, játékokat, rongyokat, kavicsokat, apró tárgyakat, verseket, meséket... ÖTLETEKET!

Eszközök, játékok

- érdeklődés feltérképezése
- koncentrációs játékok
- feszültségoldó játékok
- intimitást, bizalmat építő játékok
- konfliktuskezelés, csapatépítés
- kreativitás, fantázia

Forrásanyagok, ajánlott irodalom

- Ian Stewart, Vann Joines: A TA - MA (Grafit Kiadó)
- Csíkszentmihályi Mihály: Flow - Az áramlat (A tökéletes élmény pszichológiája) (Akadémiai Kiadó Zrt. 2010)
- Csíkszentmihályi Mihály: Kreativitás (A flow és a felfedezés avagy a találmányosság pszichológiája) (Akadémiai Kiadó Zrt. 2009)
- Csíkszentmihályi Mihály: Tehetséges gyerekek (Flow az iskolában) (Nyitott Könyvműhely, 2010)
- Dr. Marshall B. Rosenberg: A szavak ablakok vagy falak (Erőszakmentes kommunikáció) (Agykontroll Kft. 2001)
- Kispéter Andrea - Sövényházy Edit: Élménypedagógia (Bába iadó, 2009)
- Varázsjátékok sorozat, Klaus Vopel ötletét adaptálta Göbel Orsolya (L'Harmattan Kiadó)
  - Mozgás a képzelet szárnyán
  - A fantázia tengerén
  - Égig emelő légzés
  - A szív érintése
  - Önmagunkban, elmélyülten
  - Tanulni, örülni, szeretni
- Boldizsár Ildikó: Meseterápia (Mesék a gyógyításban és a mindennapokban) (Magvető, 2010)

Eszközök, játékok

- **érdeklődés
feltérképezése**
- **koncentrációs
játékok**
- **feszültségoldó
játékok**
- **intimitást, bizalmat
építő játékok**
- **konfliktuskezelés,
csapatépítés**
- **kreativitás, fantázia**

Források, ajánlott irodalom

- Ian Stewart, Vann Joines: A TA - MA (Grafit Kiadó)
- Csíkszentmihályi Mihály: Flow - Az áramlat (A tökéletes élmény pszichológiája) (Akadémiai Kiadó Zrt. 2010)
- Csíkszentmihályi Mihály: Kreativitás (A flow és a felfedezés avagy a találékonyság pszichológiája) (Akadémiai Kiadó Zrt. 2009)
- Csíkszentmihályi Mihály: Tehetséges gyerekek (Flow az iskolában) (Nytott Könyvműhely, 2010)
- Dr. Marshall B. Rosenberg: A szavak ablakok vagy falak (Erőszakmentes kommunikáció) (Agykontroll Kft. 2001)
- Kispéter Andrea - Sövényházy Edit: Élménypedagógia (Bába iadó, 2009)
- Varázsjátékok sorozat, Klaus Vopel ötletét adaptálta Göbel Orsolya (L'Harmattan Kiadó)
  - Mozgás a képzelet szárnyán
  - A fantázia tengerén
  - Égig emelő légzés
  - A szív érintése
  - Önmagunkban, elmélyülten
  - Tanulni, örülni, szeretni
- Boldizsár Ildikó: Meseterápia (Mesék a gyógyításban és a mindennapokban) (Magvető, 2010)

Inspiráció és ihlet a tehetséggondozásban

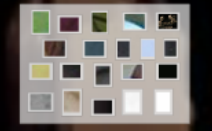
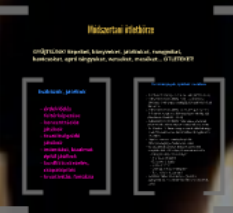

Dr. Kőrösi Zsuzsanna
Tehetséggondozási Központ vezetője
Magyar Tudományos Akadémia
Köznevelési Kutatóközpontja

Ismerkedés a témával

Az inspiráció és az ihlet fogalma sokféle értelmezésnek van kitéve. A leggyakoribb értelmezés az, hogy az inspiráció az isteni ihlet, az ihlet pedig az emberre szálló isteni erő.

Ismerkedés a témával

- ### A projektek "esszenciája"
- nyitottság, önkéntesség, belső elköteleződés és motiváció
  - inspiratív témák, igényes háttéranyagok
  - a vállalkások, feladatok alapja az egyén saját döntése, választása
  - partneri együttműködés, a tanár (mentor) formális/tekinthető helyzetű szakértő és facilitátor szerepben
  - komplex feladatok, a kölcsönös érdeklődési területen integráció
  - a visszajelzések, reflexiók, építő viták elősegítése: összehangolás és elmélyülés